

WWW.UNILIB.RS

УНИВЕРЗИТЕТСКА

БИБЛИОТЕКА

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 10. јула 1885.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. Рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације шаље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг.

Опет о њему.

У свакоме српском срцу
Што болује од срамоте,
Ничу, дижу с' и бујају
Ове речи: мрзимо те!

Шта се чује у близини?
Шта се чује у даљинам?
Опет речи иста бола:
Мрзак си нам, гнусан си нам!

И на дому и у збору
И у хладу цркве свете,
Са молитвом најтоплијом
Отме нам се: нећемо те!

У жилама свака капка,
Свака суза што потече,
Тебе кори, теби збори:
Несрбине, нечовече!

Кад би гробља гледат' могла
Шта нам твоја рука спрема,
И ова би једногласно
Повикала: Ана те ма!

И што мајка српска љуба
У колевци нежно дете,
Кад дорасте, па разуме
И у гробу проклеће те.

И ти јоште оружаш се
Да с народом бијеш војне,
И ти јоште не силазиш
Са висине недостојне.

Ал ми ћемо дочекати,
Пријатељи да ће твоји,
Они моћи, стрешћеду те
Као блато с ногу своји.

Крешимир.

Шетња по свету.

II.

Из дугог времена човек много што шта уради, што му не би иначе ни на памет пало. Тако н. пр. прочита из новина чак и „списак путника“ и огласе. Ако никоме другоме, а оно је мени бар то пасирало ових дана. Шта ћу? Видим сад и сам, да је потпуно истинита наша пословица: „беспослен поп и јариће крсти.“ Но поред такве лектире може се човек бацити и на умствовање, па онда брже пролази време. Шта ти ту једно за другим не долази? Права зборка. Тако читајући у „Заставином“ једном огласу, где се јавља, да је г. Мита Савић обновио своју гостиону и умножио је добрим шталама — узех за тим „Пестер Лојд“ и у списку дошавних путника наиђем одмах на — Seine Heiligkeit German Angyelics, Patriarch? До ђавола! Добре штале и — Seine Heiligkeit! Какву то комедију тера судбина са мном? И нехотице сам почео премишљати, да ли може у икаквој свези стојати штала и — Његова Свјатост, па у том паде ми поглед и на остала имена у списку дошавних путника и ту се заблисташе имена неколико српских посланика из Срема, који да богме да нису били у Сомбору. Али сад тек наступл још већа зборка: Његова Свјатост, штала, српски посланици — шта ту има заједничког? Ето, то ми је дало „штофа“ за премишљање, па сам тиме до душе себи скратио време, али не нађох објасњења. Тек сутра дан читао сам опет у „Пестер Лојду,“ да су српски „нотабилитети,“ у које рачуна

чак и Ђ. Вукчевића дошли у Будимпешту, да се споразумеју са Германом Анђелићем. Сад ми је ствар јасна, али која ће од обеју страна ући у шталу — то ми није још јасно. Можда ће обе, јер у „Пестер Лојду“ стоји, да се Герман са самозваним неким „нотабилитетима“ споразумео и да ће услед тога заједнички отпочети одлучну и жестоку акцију против радикалаца, те да тако у будући сабор уђу Германови пријатељи, т. ј. да буде бар већина њихова.

Господине Мито Савићу, гостионичару код „беле лађе“, хвала ти, што си умножио твоје штале!..

Него наш будући сабор је узбунио читав свет. Ви тамо доле можда и не знате то, али ја, шетајући се по свету, дознао сам из врло поузданог извора, да се министар Тиса спрема, да због велеиздаје тужи све учеснике на сомборском збору, нарочито председника дра Јована Суботића. Јер председник загребачког збора завршио је скуп са ускликом: „Живео краљ! Живео бан?“ а председник сомборског збора са: „Живео краљ! живела домовина!“ но нити је он, нити икоји други учесник збора ускликнуо: „Живео Тиса!“ То је очевидна велеиздаја и ровeње против мађарске државне идеје, јер кад се могло хрватском бану ускликнути „живео“, морало се и угарском министру председнику. И за то ће Тиса због велеиздаје тужити све учеснике сомборског збора, а тужбу ће му заступати — вршачки адвокат Јован Бурназ. По томе је дакле са свим извесно, да ће парницу и добити. Ја му бар од свег срца желим, да парницу добије, јер ако је хрватски бан заслужио и једно само „живео“, то је онда Коломан Тиса заслужио зацело три. *С u i m s u i q u e.*

На то: сваком своје! зацело је помишљао и брат Јаша, кад је на сомборском банкету наздравио — Герману

Анђелићу. То је лепо и ја сам уверен, да се читав народ српски богу моли, да се испуни оно, што брат Јаша Томић жели Герману Анђелићу. Макар малко и мање, тек да се у главном испуни оно што му жели!

У прошлој мојој „шетњи“ рекао сам, да је жељидба гора робља него што је она у Мункачу и Илави. То можда нису многи веровали, али да су моје речи поред свег тога ипак потпуно истините — на то се може свако заклети. Јер ето, зар наш дични др. Михајло Полит не би дошао на сомборски збор и зар се не би примио кандидатуре са варош Нови Сад — да се није баш у то доба женио? Но ништа за то. Он није н е м а р а н, као што рече „Стармали“ и ништа више. . .

Међу тим ми се морамо борити, да, ако баш не узмогнемо што више извојевати, а оно бар да сачувамо образ и одржимо нашем потомству оно, што смо и ми од наших старијих добили у наслеђе. То можемо од по муке, само — ако хоћемо, а да хоћемо одиста — то су најјасније показали народни зборови у Загребу и Сомбору. Кад је народ тако сложен и ваљан, да чува своја права и свој образ, онда се не треба бојати, што ова или она пређашња одлична снага не налази за нужно, да и она у општем покрету и раду учествује. Народ ће се спасти сам.

Али време је већ, да завршим ову „шетњу“, јер бих врло далеко отишао и врло би дубоко морао засећи, кад би тим путем даље ишао. С тога је крајње време, да завршим, али пре нег што то учиним не могу, а да се не захвалим г. Мити Савићу, гостионичару код „беле лађе“, што је обновљењем и умножењем своје гостионе дао миг, где треба да се одржи четврта конференција гробара наше автономije. Сам гостионичар да богме да би се већ постарао да „конференцијаша“

ПОДЛИСТАК

„Друштво љубавне умерености.“

Написао Ст. Радић — Пуктало.

(Свршетак.)

Сједница III.

Председник позива г. Јанка Милочашића, да им разјасни, како стоји са његовом ствари. Милочашић узима реч: Штована господо! Неку ноћ легнем спавати. Још нисам право ни заспао, кад наједном осетим, да сам јако ожеднио. Хтедох устати, да се напијем воде, али је већ касно било, јер сам у томе моменту заспао и почео сневати о гђици С. Сан је био диван. Замислите себи једне руске саонице — и то баш од оних, што су биле на прошлој бечкој изложби изложене. — Цича зима, пут од самог снега утрвен а нас двоје т. ј. ја и гђица С. у саоницама летимо на месец, поред силних звезда. Целога пута — на месец — уверавао сам ју да је љубим Сутра дан, када сам се пробудио, обучем се и одем код гђице С. те јој саопштим сан. Она је на ту моју изјаву уздахнула и рекла: ах Боже! кад би то било на јави. Ја сам јој на то рекао: о чему човек сања о томе и мисли, као баба о уштицима. Она ми тада падне на груди, ја ју загрлим, загрлим своју срећу. И данас сам срећан. Само бих замолио г. председника, да забрани г. Паји Дудовићу, да се не меша у моју ствар, јер сам јој пре њега љубав изјавио. — Председник забрани г. Дудовићу свако опћење са гђицом С. Затим г. председник упита г. Вују,

да ли је покушао дознати, ради кога је гђица Вема певала ону песму. Вуја: за сада још нисам ништа постигао, јер је г. Ништић опет почео долазити, а нисам рад да се састанемо, јер би било свашта, а гђица Вема је јако нервозна, те нисам рад да се разболе.

„Хрђав знак“, рече председник и закључи скупштину. Тако је текло и даље. Састајали су се сваке среде и петка. Извештавали су један другог, саветовали се, из скупљеног новца давали „штендхене“ и т. д. А како се осећале гђице? Да ли су осетиле какoву промену, од како се то друштво установило? Да ли им је било по вољи? — то описује чика Миша овако:

На три недеље после установљења нашег друштва „љубавне умерености“ постанем јако љубопитљив, те сам гледао, да ма на који начин дознам, како се гђице осећају. Дошавши једном из сједнице, дочујем од мога малог брата Јовице, да су до шест гђица дошле данас у посету код моје сестре Мицике. Од детињства сам уживао у прислушкивању женских разговора. Одем с тога у другу собу, одакле сам могао лепо чути њихов разговор. Слушао сам скоро једну четвртину сахата а чуо сам ово: Анице, рече моја сестра једној госпођици — да ли ти још прави друштво г. Марко? „Наравно — премда ми је постао већ несносан — али шта ћу, боље ико него нико. Бар је учтив, уме прилично и забављати, а и не обзире се баш много и на то, ако који пут зевнем. Не знам шта је онима другима. Као да се срде на мене. Неће ни један ни да ме поздрави. Не чудим се никоме као твоје брату Миши. Пре је био јако уљудан, увек ме је лепо забављао, али шта му је сада то не знам. Толико знам, да га нисам никада увредила. Он ме је морао и са другима омрзнати

не пофале пут, као што је то једном учинио Јота Грујић, него да оду управо у департаме, који су за њих спремљени.

Милосав.

У Ш Т И П Ц И.

Дакле архимандрит Бранковић постаће српски, православни владика, јер зна добро — мађарски. Па кад се већ од српског владике иште знање мађарског језика, онда ће се још искати од српског патријара, да буде рођен Мађар.

Тиса нас је већ пилао у Америку. Наша писма, која су упућена у сремску Ивђију, пиљу у Азију. То је баш африкански.

У Бечу увијају са сликом Германовом — бонбоне. Сад да нам је знати: у шта увијају ти људи тамо — сир?

Стева Павловић натура се у шеснајест срезова за кандидата. Кад би му у свих тих шеснајест срезова био Јота Грујић протукандидат, можда би и победио у — једном.

„Вражје Доба“ каже, да Герман седи сасвим сигурно на патријаршеској столици. . . . — А то се најбоље види из његовог трчкарања по Пешти и Бечу; — јелте?

Трећа будапештанска конференција Германоваца донела је закључак, да се кроз две недеље сазове у Будимпешти и четврта конференција. Та ће четврта

те сада пролазе поред мене као дивљаци, ни „помоз Бог.“ Сећам се када сам у прошли четвртак била на мајалосу, да сам хотимице испустила сунцобран у нади, да ће мимо пролазећи г. Миша имати толико учтивости према мени, да ће га подићи. Један је корак учинио, али чим је опазио да долази г. Марко — који му је ако се не варама довикнуо о неком § — оде као опарен, а ја опет као лутка чекајући на г. Марка. Цело после подне забављала сам се са г. Марком. Господин Вују сам више пута срела и запиткивала којешта, неби ли га увукла у разговор — али он и не слушаше. Баш вам је то; да човек скочи у Дунав од јада.“ „Ја не знам шта да речем о данашњем стању: Као да је — за ове три недеље — ушао у њих буди Бог с нама — ђаво, рече гђица В. . . . Јоца Глодић пре нам је био редован гост. Он нам је и рођак — не баш од прве руке — али као такав увек је био у нашој кући приман. С њиме сам се најрадије забављала; али од када поче долазити к нама г. Рада — кога баш никада лепо не гледим, а и ко би оног' жабца гледао — од тада престаде он долазити. Ја сам му једном и писала, упитавши га за узрок недолажења, јер сам мислила, да с тога не долази, што ми је тај Рада почео курисати. Али он не нађе за вредно, да ми одговори. Када би се с њиме са-стала на шеталишту, те га лепо погледала, тада би се тако неучтив показао, да бих била у стању на сав век омрзнати на њега. Напрћио би усне, подигао обрве у небо, очи направио тако, да је изгледао као зриказ, те би све дотле тако страхан изгледао, докле год мене из вида изгубио неби. Па не само он, већ су и остали такови.“

„Али слушај молим те како сам ја опет са твојим Радом награисала“ рече гђица Б. „Кад год сам га у шетњи ви-

конференција решити, да се са трећом потпуно слаже, и народ може овда до пете будапештанске конференције мирно спавати.

Један господин је у Будапешти изјавио, да се он ли из ината придружио Герману. А зашто тај господин из ината није скочио у бунар, него ломи врат српском народу?!

Герман прети да неће да попусти ни јоте од свог права. И ми не попуштамо ни јоте, осим Јоте. (Грујића.)

У Србији су напредњаци сасвим обесно и отворено збацили митрополита Михајла. У Босни митрополит Сава сам даје оставку. — Ето ју чему се може видети разлика између источне обести, и нашег — просвешченија. **Ө.**

Ђира. Митрополит Сава рекао је где треба поштину реч: „Ја нисам Анђелић.“

Спира. И за то је пао.

Ђира. А Анђелић уверава: „Ја нисам Сава.“

Спира. За то се још мало и држи — зубима за ветар.

Ђира. Шта велиш ти о оној гадној „Просвети“, што ју неке кукавице у Сарајеву издају?

Спира. А шта ћу да велим. Уредник тога назо-

дела самог где се као кип прислонио на какво дрво, бејаше ми га жао, те сам га увек позивала, да се самном шеће. Он је тај позив увек са радошћу примао. Тако јуче — шетајући се са г. Младеном, опазим где седи на једној клупици, те са штапићем шара по песку. Запитах га: г. Радо! зар ви немате воље за шетњу? Па шта мислите, шта ми је одговорио? „А шта се то вас тиче.“ Шта им је, Бог ће их знати.

На то устаде гђица Рокса — међу свима најпаметнија и најстарија те поче говорити свечаним гласом:

„Драге пријатељице! Ја вам велим, а то је сушта истина, да међу њима постоји неки договор. Они су нас између себе поделили. Пре — наравно — док су били — лепо се јављаху, курисали су редом, било је промене. А данас свакој по један, те мораш слушати увек једног те истог. Тај г. К. што ме сваки дан забавља, највише говори о времену, затим пређе на звезде, ја већ знам шта мисли, те се удалим, пошаљем тетку да га забавља. Тако нам је чини ми се свима. Вема ми је већ трипут говорила, како се се њен улагивач г. Вују сваки час моли Богу за њу, да је Бог поживи, док служавка воде не донесе и т. д. Лудорија. Али она је ипак сретна. Тамо сада долази г. Ништић — који се као паметан човек и нама свима лепо јавља (бар да их је таквих једно по туцета, неби морале молити те Хималајце — рече гђица С.) Договор неки постоји и ми неби биле достојне наше праматере Еве, када неби дознале за тај њихов договор. Па да их научимо памети. Оно бар да су гледали на хармонију срдаца, те Соки послали г. В. а Мици г. Т. већ оне балавце ха, ха, ха. — Једине су сретне Јула и Евица — још шта више, њима

ви-српског листа зове се В и д и ћ, — али ако се ко за њим поводи, тај може бити само Ж м у р и ћ.

Ђира. У „Нашем Добу“ булазни неки ђаскало, како ће у Хрватској све сами Анђелићевци бити избрани за наш сабор.

Спира. Читао сам.

Ђира. А уредник под звездицом моли, да му се шаљу такви извештаји и са других страна.

Спира. Аха! Њему није доста да му се само лаже, него наручује и како да му се лаже.

П у с л и ц е.

△. Никоји министар није још имао тако мекан фотел, као Салисбери. Јер он седи на јастуку милости свога предходника (и наследника) Гледстона.

∞. У Шпанији каламе колеру, желећи да је истребе са овог света. И на нас неки каламе разне каламитете, — кад то момачки прекужемо, онда ће нам се здравље осигурати.

♣. Чивутски журнало много говоре о нашем „изборном кретању“ али би им милије било кад би могли говорити о нашем изборном спавању.

*. Даклем Дамаскин зна маџарски, ergo он мора бити изабран за владику. А би ли се из те роткве могла испедити ова логика: Герман не зна маџарски, даклем доле с њиме!

је то особито мило, што њихови „битиимајући“ несмеду опћити са другима.“

Више нисам ништа чуо, јер сам се морао удалити — будући сам кроз кључаницу опазио, да ми сестра намерава изаћи ради „јаузна.“ Сутра дан је био састанак поново и то код моје сестре. — Поново су се почеле световати, шта ће да раде. Ђица Мара (данашња супутница чика Мишина) показала се тај дан најбоље. Она је својим другарицама рекла следеће: Ми — рече — ни од кога не можемо дознати за тајну њихову, до ли од њих самих. Наравно ићи ће тешко, јер ћуте као заливени кад их човек запита куда одлазе средом и петком. Ал' чини ми се, да би најбоље могли дознати од г. Вује, који изгледа као преблаг Јеврем. Он изгледа, као најмекши од свију и није тако мргодаст као остали Вему ћемо наговорити да га присили, да јој ис каже тајну, па макар је коштало сто пољубаца. Примате ли мој предлог? Примамо, примамо — одговорише једногласно. Сутра ћемо се дакле састати код гђе Веме, да ју спремимо за тај посао. Како су текле ствари код гђе Веме дознао сам тек касније, које овде додајем. Кад су се сутра дан састале код гђе Веме, почеше одмах разговор о главном предмету Ђица Рокса је држала подужи говор — рекавши између осталог, да се ово стање не може више подносити. Ти Вемо — премда знам да га не љубиш, од како је г. Ништић његово место заузео — мораш нам то учинити. На који начин, о томе ти не морам упутства давати, јер си и ти већ прилично „префригана“ као и ми остале. „Ја се примам улоге рече Вема — Вуја ће да нас доћи, то сам сигурна, те можемо још данас ствар свршити. Када онази где долази, онда ћете се ви склонити у другу собу, али да

○ Али верујте, нису се чивутске новине заљубиле у лепо име Дамаскиново, — њима се боље допада његово презиме: Бранковић. Радост би им највећа била, кад би у синоду нашем седели све сами Бранковићи. (Али ваљда још писмо дотле дошли да нам Чивути бирају владику).

** „Наше Доба“ денунцира свештеницима Србина кројача, што је био у Сомбору на збору, који збор хоће да сруши патријара — а с којим се збором „Наше Доба“ „потпуно слаже.“ — Опрости им боже, јер Нашедопци баш не знају шта говоре.

♣. Кад је Анђелић мећао своје новце у карловачку штедионицу, говорио је: чувам беле паре за црне дане.

А сад беле паре
Лете на све стране;
Ми му поздрављамо
Даклем — црне дане.

⊕ Наш јединац мислио је до сада да је његово име (Емилијан) најлепше на свету. А сада би се много већма волео звати Дамаскин, или Нектарије.

♣ И у Кикинди ће бити велики састанак на основу сомборских видовданских закључака. Али за то „Наше Горе Листу“ остаје слободно и даље тврдити, да Сомбор и Загреб полако иду у Кикинду.

Укинута је чаковачка певачка дружина.

Кад певамо српске песме,
То се вама чине греји,
Та зар плача треба „нашој“
Државној идеји!

К—з.

ми се нисте цериле, кад почнем улогу одигравати. Када чујете да је већ изговорио, можете све ући „случајно“ унутра.“ Затим оде гђица Вема у кухињу, те рече служавци: да чим онази г. Вују да долази, нека им с места јави.

Биле су у најживљем разговору, кад им служавка јави, да предмет њиховог разговора долази. С места поскакаше гђеце, те се удале у оближњу собу. Вема узевши неку књигу седе на диван. Изгледаше јако замишљена. Када се је Вуја на вратима указао, пусти она једва примећујући усклик: „Зар тако доцкан г. Вују?“ Нисам могао престићи гђеце! имао сам важних послова. „Ви увек имате важних послова онда, кад би требали, да ме походите.“ Ах верујте ми гђеце, да бих највећу срећу уживао, када бих могао увек уз вас бити. Та ви сте ми гђеце, све и сва на свету. За тим ју је са склопљеним рукама молио, да му изкаже две речи: ја те Вују љубим. Она из почетка обори очи, за тим ју подиђе румен, скочи са дивана, загрли Вују и обаспе га пољупцима. Вују је у томе моменту изгледао као луд. Тек кад је мало дошао себи, поче он гђецу Вему обасипати пољупцима тако, да се је одјек истих чуо чак на улици Вема га је почела тужно погледати, затим јој кануше две сузице низ бело лице. „Шта ти је, злато моје, запита ју Вуја — кајеш ли се?“ Она место одговора ману главом, а то је био знак да се „горко“ каје. Ниси ваљда уверена да те љубим „ерце моје“. Нисам Вују! а имам и узрока да сумњам. Вују је био тако занешен, да није ни чуо тихо кикотање, које је долазило из друге собе. Вема је чула, те се мало намргодила. „Вују! рече она — сада знаш да те љубим, да те обожавам. Више је пута долазио тренут, у ком' ти хтедох на груди пасти, хтедох ти рећи, да ми без тебе нема живота

Бука. На пештанској конференцији ишло је све тако тајанствено, као да су тамо господа банке правила. Нигди не можеш читати говоре, који су држани; нигди нису изнесене на јавност одлуке.

Шука. Баш си смешан. Кад се састају лисице, зар је нужно да их још питаш шта су радиле? Где пузи змија, можеш унапред знати, какав јој је траг. . .

Бука. Па шта мислиш?

Шука. Нека су чинили ма шта: тек један другом нису повадили зубе. То је јасно, дакле чувајмо се!

Бука. А зашто нека господа данас одричу, да су учествовала на будапештанској конференцији велећи, да су гледали бајаги само изложбу?

Шука. Па и то је јасно. Сваки волије да призна, како је гледао изложбу, но да се сам излаже.

Бука. Тако дакле. Нису хтели да се излажу, па су покушали да се излажу. Добро кад знамо.

Θ.

Комшија Тима и Гавра.

Комшија Тима читао свом комшији Гаври „четврти одломак косовске песме.“ Кад је дошао на оно: „Сву господу за софру седао“, а Гавра тек узвикну: „о мај, колики је тек морао бити тај Совра, кад су сва господа могла иза њега сести?“

Љ. Л.

и једва сам се тешком муком уздржавала. Данас то учинити не могах. Нека ми сумња поче још од пре три недеље душу парати, када сам приметила, да ти сваке среде и петка некуда одлазиш (Вуја поче намештати „дугме“ на кошуљи) сигурно којој другој на састанак. Ја сам твоја. Али те преклињем живим Богом, реци ми праву истину, куда одлазиш? Ако одлазиш другој, кажи ми, ја ти праштам, будеш ли извијао што друго, нека знаш, да ћу од сумње слиснути. Вуја је почео шеврдати. Вема је почела уздисати. Вуји срце пуца; казао би, али му лебди пред очима § 2. Најпосле љубав надвлада. Вуја изкаже све и — издаде „друштво љубавне умерености“. Све јој је појединости говорио. Када јој је говорио напамет друштвене штатуте са највећим узбуђењем говорио је о § 2. — Када је све свршио, врата се од оближње собе отворише и гђице уђоше унутра. Вема се чињаше јако изненађена том посетом. Вуја погледи у њу питајућим погледом. „Добар дан Вемо! Клањамо се господине Вујо; извињите што смо биле тако слободне. Пошле смо Веми у визиту и не слутећи, да ће мо је узнемирити у тако пријатној забави! Када смо дошле до врата, чусмо неки занимљив разговор. Ви ћете г. Вујо опростити, што смо биле тако слободне, те смо прислушкивале, јер нас се та комендија свију тиче.“ Вуја се од чуда упрепастио. Није ни сањао, да ко други слуша његов разговор осим гђице Веме. Знао је да га љуби, те је био сигуран, да ће она — жалећи њега — чувати од осталих чланова и да га неће издати. Али када је дознао, да су све гђице чуле, језа га прође те поче у себи понављати § 2. а речи: биће пропуштен кроз шаке осталих чланова, рече скоро на глас. Преклињао је и молио је све редом, да га не издаду. Јер ако ме

Проба пера.

СХХI.

Поучно.

Једанпут је стеница
У каранфил пала,
Нашла га девојчица,
Па га мирисала.

Од тог доба та девојка
Доказује, тврди,
Да каранфил смрди.

Али зато каранфил
Још нигде не мрзе. —
Са пресудом, девојке,
Не будите брзе!

СХХII.

Ја ћу служит' богу. . .

Ја ћу служит' богу,
Колко грешан могу;
А ђаволу нећу
Никад палит' свећу;

Рађе би му послао
Читаву бакљаду,
И то тако близу,
Да опрљи браду.

СХХIII.

Необорив закон.

Има један закон,
Који заповеда:

издате рече скоро кроз плач — ти ћеду ме аламани поштено изтући Вема је с презирањем гледала у њ. „Небојте се г. Вујо рекоше, ево вам наших руку.“ Он поче редом стискивати руке гђицама и са ватреним речима стаде се захваљивати. Затим се опрости са гђицама и оде. Када се је он удалио, поче поново расправа о „друштву“.

„Јесам ли вам казала — рече гђица Мара — да ће нам „преблаг“ Вуја све изказати. Сироме, како се препао.“ „Кукавица“ рече Вема. „То ми је момак. Љубити се зна — па још како лепо. А када се треба показати као одважан човек ту је кукавица. Ви сте мене на танак лед навеле. Тај ће се сада фалити, да га љубим. Дочуће и г. Ништић — па ето ти мени јада.“ „Но баш си луцкаста,“ рећи ће јој на то Мицика. „Напиши му писамце, па му реци, да је он мало тврђег срца као Србин, па да неће за маленкости па још пред женским плакати и наведи, да колико си га пре љубила, да га сада толико мрзиш — као мекушца па готов посао.“ Казуј ми! рече Вема узевши тинту и перо. Даклем пиши рече Мицика:

„Штовани господине!

Пре неколико часова љубљах Вас свим жаром срца мога; јер мишљах да сте човек, а не кукавица, какав сте се данас показали. Плакати пред женским од страха што ћете бити мало пропуштени. . . то је кукавички и то је само у стању кукавица, а не човек од карактера учинити. Ја Вас од данас презирем, као највећег кукавицу на овом свету. Немојте ми више на очи излазити. Но ипак да бих Вас бар с нечим утешила то Вам обећавам у име моје и у име мојих пријатељица, да Вас ми нећемо издати, јер нисмо таковог карактера као Ви

С поштовањем В.

Напред! или натраг!
Стојати се не да.

Ко мисли да стоји,
Вара с' овог света.
Свако иде напред,
Ил се натраг крета.

СХІV.

Течност.

Ајде што се не да
Разумети вечност;
Ал ево не могу
Да поњам ни течност:

Неком не мож' да науди
Ни најдебљи слап,
Други мртав падне, кад га
„У д а р и“ тек „ка п“.

Г—Д—Н.

Богослов Мита.

Богослов Мита отишао једанпут „накресан“ на предавање. Па, као што обично на сваког човека у том стању, наиђе и на њега неки дремеж. Бадава је он крутио главу да стоји управо, бадава је он бечио очи, да се не заклапају, кад га дремеж сасвим опхрвао, и глава његова изгуби равнотежу и груну о скамију, а очи се сведоше и Мита заспа. Но ма да је спавао, ипак је он имао ту врлину, да је и кроз сан чуо све, што се у школи збива.

Професор прозвао другога богослова, да говори задату лекцију. Богослов је врло лепо говорио о про-

Писмо је било готово, запечаћено и послато Вуји. Затим поседаше да се посаветују, шта даље да чине. Попишу све §фе, те их почну проучавати. „Ала су их саставили да не може боље бити“ — рече гђица Рокса. „§ 5-ти ми се баш допада. Али само онда, када се будем удала. Онда нека се мој мужић — ох дај га Боже скоро — само мени удвара а другом никоме. Сада наравно овај § нема толике вредности, као што би га онда имао. Па и § 1-ви ми се допада. Ал' само § 2 је јако суров. Шта мислите да издамо Вују, боме би тај извукао батина.“ „Дед их молим те прочитај још једном на глас,“ рече гђица Мицика. Госпођица Рокса прочита све § редом.

„Ја сам се већ досетила, како ћемо им стати за врат рече Мицика. А у томе ће нам помоћи највише § 1. Они ће се страшно посвађати само ако не и потући, па ће се расути. По § 1-вом види се, да они сав новац, који у месечним оброцима улажу у друштвену касу, употребљују за давање „штендхена.“ А ми смо се осведочиле, да смо до данас по неком реду добијале „штендхене“. Сваки наш улагивач заљубљен је у сваку поједину до ушију. Учиниће сваки својој, што год захтевале будемо. Сутра ће држати скупштину или врази их знали сједницу. Ми ћемо сутра свака од свога захтевати „штендхен“. Они ће сваки исказати новаца из благајне и сваки ће хтети, да својој задовољи, те ће захтевати, да се њој даје првенство, па ће се посвађати. Састанак — као што нам је Вујо приповедио — држе у лончарском сокаку у кући старог деда Тодора. Тодора ћемо потплатити, да нас пусти у другу собу, те ћемо слушати њихову распру. Господина Ништића ћемо замолити, да доведе тамбураше, јер ће нам и они требати.“ Живила! повикаше другарице, када је фрајла Мицика свршила свој

мислу и старању божијем за сваку па и најмању тварку, и затим рече цитат, којим нас свето писмо упућује, да видимо, да је заиста тако. „Возрите на птици небеснија“ — рече богослов — „иже ни сјејут ни жњут, но отец небесни питајет их.“

Кад је прозвани богослов свршио овај цитат, а Мита се тек промигољи на свом месту, па тек онако дремован возгласи:

„Та јест, јест! Птице ни сјејут ни жњут, ал' онако и чепркајут!“

Љ. Л.

Тринајст салвета.

Шегрт Мита био је врло лаком, и што-год је само могао, то је украо и поручкао.

Једанпут га пошаље његова мајсторица да иде код друге мајсторице, да донесе од ње дванајст салвета. Мита оде, а целим је путем мислио: шта су то салвети, јер он дотле никад ни име то није чуо. Напослетку помисли, да се салвети једу, па кад оде истој мајсторици, а он јој онако шегртски отвореше:

„Сека Пело, послала ме моја мајсторица, да јој дате тринајст салвета, нужни су јој.“

„Ја јој могу дати“ — рече сека Пела — „али само дванајст, јер немам више. Ја се чудим, откуд она и да иште тринајст, кад зна, да само дванајст имам.“

Затим сека Пела оде, изнесе салвете и почне их бројати Мити: „један — два — три — — —“

„Па зар су то салвети!?“ — повиче Мита шегрт, ког изглед салвета ни најмање није задовољио, јер нису били, по његовом очекивању, за јело. „А ја мислио, да се они једу, па сам зато искао тринајст, да један поједем, а дванајст да однесем мајсторици!“

Љ. Л.

предлог. То ће бити лепо — само ако се не потуку. Немај бриге, не ће им ништа бити, рече Мицика. Оне се затим разиђу. Сутра дан пре подне, захтевала је свака од свога драгог „штендхен“ уз пркос тима и тима. Сваки је тврдо обећао.

Да не би кога изненадио са владањем Вујиним на сједници „страшнога дана“ морам — пише чика Миша — овоме додати следеће. Када је Вуја дошао кући, сео је онако узбуњен на диван. Пред очима му се створише чланови „друштва“ са својим председником. Чињање му се као да чује глас председников где говори Господо? када ово друштво основасмо, нисмо то чинили из обести, него да се у братском потпомагању очувамо злих последица, које донаша љубав. Између нас нашао се један, који је хтео с тим, да нас омаловажи да нас исмеје. Предлажем дакле, да се на њему изврши казна, коју прописује § 2. Вуја се чисто трзао. Али на једном те слике изчезоше испред њега, и замену их слика Вемина. У томе моменту заборави Вуја и на чланове друштва и на § 5. У тима мислима затекла га је служавка, која му је донела писамце Вемину.

Када је писмо прочитао, скочи са дивана као бесан и почне страшно грдити. „Ја плашљивац, ја кукавица! Ох та може л' то бити, да сам ја пред њима плакао.“ Затим је нешто премишљао. „Ха, сад знам“ — рече после кратког мишљења, „зашто си ми обавила те твоје ручерде „место ручице“ око врата. Сада знам зашто су оне „џамигупше“ случајно дошле. Знам све. Али будите утешене слатке моје птичице, није ни Вуја баш врабчев кашаљ, да се тако страшно боји § 2. та и њега су написали смртни људи.“ После тога повиче: „Кадар је и Вуја мрзити, кадар је за-

Тек што није запевао овако:

Ао Даљу,
Мој претешки маљу!
Бело Брдо
И ти си ми тврдо!
А Борово,
И тебе би цово!
Живо баро,
Добро моје старо,
Ево плачем,
Па у тебе — скачем.

„Отђудуже помошч идет.“

Богослов Мита оде једном са неколико својих другова, да, опет једном свом другу, честитају имендан. Тај је друг изнео пред „братију“ мало „мученице — батргаре,“ ал’ од све „братије“ Мита се понајпре мало боље „наслови,“ и по обичају своме леги на кревет, па ту и — задремо. У том дође богослов „Бата,“ па ће рећи: „Дошао сам, браћо, да вас умолим за савет, шта да радим. Данас сам позват на два места на ручак. Прво је место код Г., где сам већ више пута био позиван на ручак, и који ми је — као што звате — често пута у нужди помогао, а друго је место код К., где сам сад први пут позван. Дакле, шта мислите, куда да идем?“ — Сва се „братија“ уозбиљи и ућута. Сваки је премишљао, шта ће да саветује свом другу. Напоследку сви почеше говорити и једногласно су предлагали, да „Бата“ иде на ово друго место, где је сад први пут позван. Богослов Мита је и кроз дремеж чуо „батинo совјетомолбствије,“ па одједанпут

скочи са кревета и набусито рече својим друговима: „Та шта грабуњате ту ваздан!? Грјади ти Бато, тамо, отђудуже помошч идет.“

Сва „братија“ прсну на ову у смех, али се одма и сложила с Митом, и тако Бата оде на прво место „отођудуже помошч идет.“

Љ. Л.

Једна ситница из наше школе.

Учитељ. Перо, де реци ми шта си ти.
Ученик. Ја сам џак.
Учитељ. Ајде напиши ми то на табли.
Ученик (напише: ја сам џак).
Учитељ. Врло добро. Иди на место.

Ово није здраво смешно, али је жалосно, јер се заиста догодило.

Ћ. Сарајлија.

Ћир-Јоса.

Поп Пери у М. било презиме Јанковић. У том истом месту био је црквењак Ћир Јоса, који се такође звао Јанковић. Поп Пера је имао једног коња, а и Ћир-Јоса једног. Једном ће Ћир-Јоса рећи попи:

„А где, оче попо, ја се зовем Јанковић, а ти Јанковић; ја имам једног коња, ти једног. Два Јанковића, два коња!“

Љ. Л.

боравити на злато, а баш ако вам је по вољи гђице Ве-мо и у другу се залубити. Видиш ли ти мајсторике, како ме је преварила. Али ипак сам јој се нешто осветио, пољубио сам јој неколико пута оне образиће — све да звони.“

Ту је ноћ ипак мирно спавао а када се ујутру пробудио, премишљао је, како ће се владати у сутрашњој сједници. Захвалиће се као члан, те живити по својој драгој вољи. Курисати којој он буде хтео и пркосити Веми.

„Дан туге и жалости, радости и весеља.“ Освануо је дванајести јуни 1871 године. У чика Мишином записнику стоји следеће: Једва сам чекао да избије два сахата, да одем у сједницу. Моја Мара ми је рекла, да јој доведем тамбураше, да пркоси гђици З. Обећах јој. Једва једном избије два сахата и ја се нађем у сали скупштинској. Како сам после дознао, гђице са г. Ништићем и са тамбурашима бејашу већ у другој соби. Чланови се сви искупише. Председник заузео своје место. Вуја је изгледао јако озбиљан. Мени је то пало у очи, али не хтедох пред другима пригледбе правити. Председник отвори сједницу. Залита: има ли когод какав предлог? Десет грла у један глас повикаше: Г. председниче, молим четир форинта од мојих улога и тамбураше! Председник се нашао у чуду. Мислио је да су сви полудили. „Шта шта?“ понови. И поново повикаше десет грла: молим четир форинта од мојих улога и тамбураше. Ви сте сви господо пијани. Молим вас господо! кажите најпре ви, шта желите?

„Желим, да доведе дадем „штендхен“ мојој Мари.“ Добро, дајем вам, а остали ће редом после, рече председник, „Шта?“ повиче из последње клупе Дудовић, „зар твоја Мара са овим грдним младежом на образу заслужује пре „штендхен“, него „моја“ Ева. То нећу допустити, па макар ме

главе стало.“ „Чујеш, немој ми вређати Маре, јер Бога ми. . . .“

У другој су соби не дишући слушали разговор. Та не ћеш ни ти давати оној твојој . . . повиче неки иза леђа Дудовићеви, зар је она заслужнија од гђице Т. Ха, ха, поче се смејати трећи, чудне ми мустре Председник најзад устаде. Господо! ваљда нисте деца. Кад баш оћете сви до вече да дајете штендхене, а оно учинимо ово: сваки нека поведе по једног тамбураша. Ви г. Дудовићу узмите „бегеш“. „Шта, ја „бегеш“ да поведем, то би боље било да ви учините, јер не изгледасте ни ви боље од „бегеша.“ Посвађаше се поново. Почели су један другог гурати напоље. Чим би који излетио, тамбураши би му засвирали какав марш да може брже петљати. Последњи је изишао Вуја. Госпођице бећу изишле из собе. Као какав краљ изишао је Вуја са уздигнутом главом и прошао поред гђица, као мислећи: уверите се, да је Вуја јунак. Када су се чланови разишли, уђу госпођице са г. Ништићем у салу, те почеше играти у славу расулач „друштва љубавне умерености“. Није прошло ни „сахата, ал’“ почеше долазити татице и мамице да виде шта је свршено. И чланови се за мало почеше враћати, те заборавивши на § почеше играти са гђицама — бејаше сваки слободан. На свршетку држао је председник говор, у коме је разрешио чланове од обвезе. Благајник на сред сале преда рачун Новац би сместа на „благодрубије“ потрошен. У највећем весељу друштво се разишло. Само се не зна, да ли су чланови били расположенији или гђице. И тако се укину „друштво М—ких младића“.

Американска практичност.

Бадава, Америкаца свуда и на сваком кораку има корист пред очима, па не зазире у томе ни као поротник, а да не сазна од окривљеника оно, што му треба. Приликом парнице због неког убијства у В. долази на ред, да убијца тачно одлази, кад стиже и кад полази пароброд. „Означите тачно час, кад стиже пароброд у Чикаго“, прекида га један поротник „Равно у 7 чати.“ „А да ли се креће редовно у исто време?“ „Са свим редовно.“ „Може ли се јести на пароброду?“ „Како кад.“ „Молим, не мојте шеврдати.“ Овде прекиде поротника судија речима: „Али, господине, те појединости не вреде ништа.“ „Варате се, господине судијо, ја за који дан морам да путујем тамо, па хоћу да употребим ову прилику, да дознам све шта је и како је.“

Ко је крив.

Отац. Еј мој синко! ја трошим толике новце на тебе — па где шта би, — пропао си на матури.

Син. Па нисам ја томе крив.

Отац. А да ко?

Син. Криви су професори. Ама баш ни један да ме запита оно, на што би знао одговорити.

Измирење.

Фетер Ханз. Косподин нотер, косподин нотер та фам кажим нешто нофо.

Бележник. Да чујем, Фетер Ханз.

Фетер Ханз. Јуче сам се измирила са моја комшија Гавра.

Бележник. А како сте се то измирили? којим начином?

Фетер Ханз. Лено. — Допустила сам му да ме љуши. Па сад је, како што си каше, мирна Пачка.

Бележник. Е честитам, честитам, Фетер Ханз, што се ваша зађевица тако лепо свршила.

Лепи гости.

Дошла три — већ добро накресана — ђака пред зору у кавану, па ће тек:

први: Келнер! донесите ми пива.

други: Келнер! донесите ми ракије.

трећи: Келнер! однесите ме кући.

Панта Зупски.

'Из школе.

Дошао иншпектор у село, да надгледи школу, прозове једно дете, а учитељ му приђе, па шапне: „Ваше благородије! нисте га требали прозвати, јер он не зна ништ.“

„Свеједно“ — одговори иншпектор, па се окрене малом и рече му — „видиш, дете моје, г. учитељ се тужи на тебе, да не знаш ништ.“

„Па не знате ни Ви све“, одговори му малиша.

„Па питај ме шта“ рекне му иншпектор.

„Па на пример колко је пилића излегла наша кокошка?“ запита га мали.

Иншпектор се нађе у забуни. али ипак мораде нешто рећи: „па . . . па . . . ваљда — петнаест.“

„Тек што није!“ повиче — му дете. „ми ни немамо кокошке.“

И тако је дете доскочило иншпектору.

Панта Зупски.

Овај број шаљемо свима дојакошњим претплатницима, па и онима, од којих нам до овога часа још није претплата стигла, молећи их, да се пожуре са пошљиком нове претплате, како би им лист и даље непрекидно шиљати могли.

Пријатеље овога листа молимо, да „Стармали“ препоруче свима онима, који га још немају, а могли би га држати.

Штампарија А. Пајевића,

Издавалац „Стармалог“

Књижевни оглас.

„Шта још каже „Застава“ против Германа Анђелића“. Књига „Застава“ против Германа Анђелића“ штампана у 6.000 примерка, разграбљена је са свим . . . Шта више, стигло је до сад на 3.000 комада нових поручбина. Издавач се на основу тога решио, да даде у штампу другу књигу, под насловом: „Шта још каже „Застава“ против Германа Анђелића“. У тој књизи ућиће осим два већ штампана чланка из књиге „Застава“ против Германа Анђелића“, још осам новијих чланака „Заставиних“. Пошто ће се та књига штампати у 10.000 примерака, те ући у свет као можда ни једна српска књига до сад, издавач ће штампати уз то „Одлуке сомборског збора“, као и оне привилегије и законе, на које се те одлуке позивају. Књига ће најдуже кроз 8 дана бити готова, изнеће 4 штампана табака, а стајаће 5 новч. комад, или 4 фор. стотина. Поручбине ваља слати за времена, експедицији „Заставе“.

Прво ц. кр. прив. Дунавско паробродско друштво.

РЕД ШЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа
од 15. марта

1885. до
даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ: (товарна лађа) уторником и петком увек после 7 сати у вече.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и станице ПАТИСИ: Средом и недељом у 5^{1/2} сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: уторником, средом, петком и недељом у 5^{1/2} сах. после п.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5^{1/2} сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5^{1/2} сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10^{3/4} сах. пре подне.

Н. Сад. 12 марта (28. фебр.) 1885.

Агенција.